

Aufkuelse, at dette Beløb skulde afkræves den vedkommende Minister; man vilde ikke gjøre Forbring paa, at Beløbet skulde tilbagebetales; derimod troede man meget bestemt at maatte fastholde, at det skulde anerkjendes, at dette Beløb var urigtigt udbetalt. Denne Anerkjendelse antoges at kunne skee derved, at Beløbet tilbagebetales til den polytekniske Læreanstalt, efterat der paa en eller anden Maade efter Ministerens Initiativ af Rigsdagen var voteret et Beløb af 700 Rb., hvorved den afholdte Udgift kunde dækkes. Efter disse Udtalelser stod det til at vente, at Regjeringen vilde have foretaget Noget i Anledning af Rigsdagens Beslutning, at der enten var blevet forelagt Rigsdagen et særskilt Lovforslag, hvori dette Beløb forlangtes bevilget, eller at det i det Mindste var optaget paa en Tillægsbevillingslov. Ingen af Delene er imidlertid sket, og Sagen henstaaer saaledes endnu uafgjort. Ved tidligere Forhandlinger i denne Sessjon er netop det Spørgsmaal bragt paa Bane, hvad Betydningen var af en saadan Nægtelse efter Indstilling fra Statsrevisorerne; dette Spørgsmaal troer jeg ogsaa maa besvares, det maa paa en eller anden Maade gjøres klart, hvilken Fremgangsmaade der er at følge, naar Rigsdagen beslutter, at en Udgift, der er afholdt udenfor Finantstovens Bevilling, ikke kan passere. Da der, som sagt, ikke er foretaget noget Skridt fra Ministeriets Side til Fyldestgjørelse af den Tanke, som Udvalget udtalte, da Statsrevisorernes Beretning forhandlede her i Salen, saa har jeg troet at burde forsøge paa at gaae en anden Vej, nemlig at foreslaae, at Beløbet optages som en Indtægtspost for den polytekniske Læreanstalt. Jeg har gjort det i den Formening, at en saadan Beslutning af Rigsdagen vil indeholde en Opfordring for den nuværende Minister til at erindre sin Forgænger om, at dette Beløb er udbetalt uden Hjemmel i Finantstoven, at det derfor vil være at erstatte af ham, og derefter at føre Læreanstalten til Indtægt.

Wille: Udvalget har i sin Betænkning under Nr. 25 udtalt sig som følger: „I den Overbeviisning, at det vil være til Universitetets og den frie Videnskabsligheds Gavn, at Universi-

tetet og Studierne ved dette befries for Hensyn til de nuværende Embedsexamina, fremsætter Udvalget, efter Conference med Ministeren og tiltraadt af denne, Forslag om, at der skilles 3000 Rbl. til Ministerens Raadighed for derved at indrette Examenskommissioner“. Den Tanke, som her er kommen frem, kan siges allerede i længere Tid at have staaet paa Dagsordenen. Det er aldeles uimodsigeligt, at, saaledes som Embedsstudiet for Tiden drives ved Universitetet, medgaaer der en overordentlig og uforholdsmæssig lang Tid til Opnaaelsen af de Kundskaber, som ere nødvendige for at tage Embedsexamen, navnlig ved de theologiske og juridiske Fakulteter. Blandt de forskjellige Midler, som ere bragte under Omtale, for at raade Bod paa denne Ulempe, har da navnlig det spillet en ganske væsentlig Rolle at afløse Examinationen fra de samme Kræfter, som lede Studiet ved Universitetet. Man har nemlig sagt, at, saaledes som Studiet for Tiden drives, bliver det absolut nødvendigt for de Studerende ikke blot at erhverve sig positive Kundskaber med Hensyn til de forskjellige Discipliner, som ere optagne i deres Examen, men tillige i en stor Detail at gjøre sig saa fortrolige med og tilegne sig de docerende Professorers Opfattelse af disse Videnskaber og de i Videnskaben mødende Spørgsmaal, at de ved Examen ere istand til at give enhver Examinator netop det Svar, som han efter sine Forelæsninger venter. Det kan ikke nægtes, at der derigjennem lægges en Tvang paa Studiet, som nødvendigheds maa forlænge Tiden ganske betydeligt, og som i høi Grad maa skabe den frie Videnskabslighed, som man maa ønske at see fremmet. Det er en stor Ulempe og en meget uheldig Omstændighed, at der, saaledes som vore Examina nu for Tiden ere indrettede ved Universitetet, kræves saa store Offre af de Studerende, at egentlig kun de Folk, der have i Sinde at benytte Embedsexamen som en Vej til at opnaae et Embede i Statens Tjeneste, kunne tænkes at ville underkaste sig den vidtløftige og kostbare Forberedelse, som er bleven nødvendig; man kan ikke vente, at en Mand, blot for at tjene sit Fødeland i ulønnede offentlige Stillinger, blot for at deeltage i Rommunens og Statens offentlige Liv skulde offre